

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МАЙБУТНІХ ВИТРАТ І ПЛАТЕЖІВ У ПРОЦЕСАХ «ДЬЮ ДІЛІДЖЕНС» ТА УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ ПІДПРИЄМСТВА

©2019 ГОЛОВАЦЬКА С. І., КУРАК А. І.

УДК 657.631

JEL: L20; L29

Головацька С. І., Курак А. І. Забезпечення майбутніх витрат і платежів у процесах «дью ділідженс» та управління ризиками підприємства

Мета статті полягає в обґрунтуванні проблем управління підприємницькими ризиками, виборі методів управління, які спрямовані на зниження впливу ризиків на діяльність підприємства, досягнення цілей та позитивного фінансового результату. Розглянуто та проаналізовано теоретичні підходи до розуміння процесу «дью ділідженс», обґрунтовано необхідність даної процедури у процесі управління ризиками, систематизовано складові системи ризик-менеджменту та обґрунтовано важливість використання облікових інструментів. Зроблено висновок, що дана процедура займає важливе місце у процесі управління ризиками та у створенні забезпечень майбутніх витрат і платежів у бухгалтерському обліку. Перспективами подальших досліджень у даному напрямі є визначення оптимальної структури звіту щодо надання даної послуги.

Ключові слова: «дью ділідженс», ризик, управління ризиками, забезпечення майбутніх витрат і платежів, облік.

DOI:

Рис.: 1. **Бібл.:** 12.

Головацька Світлана Іванівна – кандидат економічних наук, професор кафедри бухгалтерського обліку, Львівський торговельно-економічний університет (вул. Туган-Барановського, 10, Львів, 79005, Україна)

E-mail: svitlana-14-10@ukr.net

Курак Анастасія Іванівна – аспірантка кафедри бухгалтерського обліку, Львівський торговельно-економічний університет (вул. Туган-Барановського, 10, Львів, 79005, Україна)

E-mail: nastya-kurak@ukr.net

УДК 657.631

JEL: L20; L29

UDC 657.631

JEL: L20; L29

Головацька С. І., Курак А. І. Обеспечение будущих расходов и платежей в процессах «дью диллидженс» и управления рисками предприятия

Цель статьи заключается в обосновании проблем управления предпринимательскими рисками, выборе методов управления, направленных на снижение влияния рисков на деятельность предприятия, достижение целей и положительного финансового результата. Рассмотрены и проанализированы теоретические подходы к пониманию процесса «дью диллидженс», обоснована необходимость данной процедуры в процессе управления рисками, систематизированы составляющие системы риск-менеджмента и обоснована важность использования учетных инструментов. Сделан вывод, что данная процедура занимает важное место в процессе управления рисками и в создании обеспечений будущих расходов и платежей в бухгалтерском учете. Перспективами дальнейших исследований в данном направлении является определение оптимальной структуры отчета о предоставлении данной услуги.

Ключевые слова: «дью диллидженс», риск, управление рисками, обеспечение будущих расходов и платежей, учет.

Рис.: 1. **Библ.:** 12.

Головацька Светлана Ивановна – кандидат экономических наук, профессор кафедры бухгалтерского учета, Львовский торговельно-экономический университет (ул. Туган-Барановского, 10, Львов, 79005, Украина)

E-mail: svitlana-14-10@ukr.net

Курак Анастасия Ивановна – аспирантка кафедры бухгалтерского учета, Львовский торговельно-экономический университет (ул. Туган-Барановского, 10, Львов, 79005, Украина)

E-mail: nastya-kurak@ukr.net

Holovatska S. I., Kurak A. I. Provision of Future Expenses and Payments in the Processes of «Due Diligence» and of Risks Management of Enterprise

The article is aimed at substantiating the problems of business risks management, the choice of management methods, directed to reducing the impact of risks on the activities of enterprise, achieving goals and positive financial results. The theoretical approaches to understanding the process of «due diligence» are considered and analyzed, the necessity of this procedure in the process of risks management is grounded, components of the risk management system are systematized and the importance of use of accounting instruments is substantiated. It is concluded that this procedure occupies an important place in the process of risks management and in the creation of a provision for future expenses and payments in the accounting. Further researches in this direction should determine the optimal structure of the report on the provision of this service.

Keywords: «due diligence», risk, risk management, provision of future expenses and payments, accounting.

Fig.: 1. **Bibl.:** 12.

Holovatska Svitlana I. – PhD (Economics), Professor of the Department of Accounting, Lviv University of Trade and Economics (10 Tugan-Baranovskoho Str., Lviv, 79005, Ukraine)

E-mail: svitlana-14-10@ukr.net

Kurak Anastasiia I. – Postgraduate Student of the Department of Accounting, Lviv University of Trade and Economics (10 Tugan-Baranovskoho Str., Lviv, 79005, Ukraine)

E-mail: nastya-kurak@ukr.net

В умовах нестабільності економічної ситуації проблема управління підприємницьким ризиком є постійною в діяльності будь-якого підприємства. Враховуючи зазначене, правильна оцінка ситуації та вибір методу управління, спрямовані на зниження ризику, є дуже важливими інструментами

в досягненні економічних цілей і бажаного результату. Одними з важливих методів в управлінні ризиками підприємства є процедури «дью ділідженс» і бухгалтерського обліку забезпечень майбутніх витрат і платежів. Дью ділідженс – процедура складання об'єктивного уявлення про об'єкт інвестування,

що включає оцінювання інвестиційних ризиків, незалежне оцінювання об'єкта інвестування, всебічне дослідження діяльності підприємства, комплексну перевірку фінансового стану та положення на ринку.

Вивченню окремих проблем та аспектів ризиків діяльності та обліку забезпечень майбутніх витрат і платежів присвячені публікації науковців І. М. Вигівської [3], Г. А. Вербицької, С. І. Головацької [4; 5], О. В. Грабенко, Р. Костирко, В. І. Кравченка, А. І. Курак [5], П. О. Куцика [2], К. В. Паливоди, І. А. Панченко, Г. Савицької, Н. Є. Стрельбицької та інших дослідників.

Розвитку процедури дью ділідженс в Україні присвячено праці А. О. Касича, В. М. Лиховчука [7], І. М. Назаренко [9], Б. В. Мельничука [8], Н. Є. Сілічевої [12] та інших дослідників.

Необхідність удосконалення управління підприємством забезпечується вчасним реагуванням на кризові явища та їх адаптацію за допомогою впровадження системного підходу до кількісних та якісних змін. Проведення економічної діагностики підприємства за допомогою дью ділідженс дозволить визначити фінансово-господарський стан підприємства, оцінити наявність операційних і фінансових ризиків та забезпечити прийняття управлінських рішень щодо зміни його стратегічної політики.

Метою статті є обґрунтування процедур дью ділідженс та облікових інструментів забезпечень майбутніх витрат і платежів як методичних складових інформаційного забезпечення ризик-менеджменту підприємств.

Ризики – невід’ємна складова підприємницької діяльності в ринкових умовах. Управління ризиками підприємства має включати сукупність процедур менеджменту, систематизованих та організованих у певному порядку. Важливим елементом управління ризиками є збір і накопичення інформації про можливі ризики, характер їх прояву, витрати на їх запобігання та вплив на фінансові результати діяльності підприємства. Важливу роль в інформаційному забезпеченні управління ризиками відіграє система бухгалтерського обліку та фінансової звітності.

Відповідно до ст. 19а Директиви 2013/34/ЄС та § 6 Директиви 2014/95/ЄС великі підприємства, що становлять інтерес для суспільства, в яких на дату складання балансу значення такого критерію, як середня кількість працюючих протягом фінансового року досягає 500 осіб, мають включити у звіт про управління інформацію про істотні ризики, які виникають у зв’язку з діяльністю компанії і можуть залежати від суб’єкта економічної діяльності, включаючи комерційні відносини, які з високою ймовірністю можуть викликати значні несприятливі наслідки; інформацію про те, які кроки зроблені для управління цими ризиками, а також про впровадження процесу дью-ділідженс, що реалізується на підприємстві, з метою виявлення, запобігання і пом’якшення існуючих і потенційних несприятливих наслідків.

Дью ділідженс (англ. *Due diligence* – належна обачність, належна добросовісність) – процедура складання об’єктивного уявлення про об’єкт інвестування, що включає оцінювання інвестиційних ризиків, незалежне оцінювання об’єкта інвестування, всебічне дослідження діяльності компанії, комплексну перевірку її фінансового стану і положення на ринку.

На думку більшості учених [1; 6; 7; 9; 12], категорія «дью ділідженс» розглядається як:

- ✦ всебічне дослідження діяльності компанії, її фінансового стану та положення на ринку;
- ✦ система заходів, спрямованих на всебічну перевірку законності та комерційної привабливості планової угоди, інвестиційного проекту;
- ✦ збір і аналіз інформації з метою оцінки різноманітних ризиків, пов’язаних з інвестуванням;
- ✦ процес ґрунтовного аналізу всіх активів, що входять до складу підприємства, з перевіркою їх юридичної «чистоти» та зобов’язань, реального правового та фінансового становища;
- ✦ система або комплекс аналітичних і оперативних заходів, спрямованих на всебічну перевірку законності та комерційної привабливості планової угоди, інвестиційного проекту, процедури і т. ін. з метою уникнення або максимального зниження існуючих підприємницьких ризиків (політичних, правових, податкових, маркетингових).

Більшість зарубіжних і вітчизняних учених розрізняють дью ділідженс за видами [1; 8; 9]:

- ✦ *фінансовий дью ділідженс* – полягає у вивченні структури доходів та активів, системи фінансового контролю та планування, здатності підприємства приносити стабільний дохід;
- ✦ *податковий дью ділідженс* – являє собою оцінку податкового навантаження на підприємство та пошук шляхів оптимізації оподаткування;
- ✦ *правовий дью ділідженс* – юридична перевірка діяльності на предмет дотримання чинного законодавства (у ході його здійснення вивчають статут, трудові договори та типові договори з клієнтами);
- ✦ *оперативний дью ділідженс* – проводиться з метою перевірки виробничої діяльності підприємства, у тому числі оцінки якості продукції та можливостей збільшення її випуску;
- ✦ *маркетинговий дью ділідженс* – детальне вивчення, аналіз та оцінка виявлених ризиків, які пов’язані з позицією підприємства на ринку, аналіз конкурентних переваг;
- ✦ *екологічний дью ділідженс* – детальне вивчення, виявлення, оцінка та аналіз ризиків, які пов’язані з програмами охорони навколишнього середовища;

- ✦ *інформаційний дью ділідженс* – детальне вивчення, виявлення, оцінка та аналіз ризиків функціонування інформаційних систем для забезпечення підприємства якісною інформацією, яка б могла забезпечити потреби користувачів;
- ✦ *бухгалтерський дью ділідженс* – розгляд системи бухгалтерського обліку підприємства, виявлення, оцінка та аналіз ризиків у процесі формування облікових даних та складання звітності.

Аналізуючи різні визначення терміна «дью ділідженс», доцільно зазначити, що всі вони базуються на повному дослідженні підприємства шляхом аналізу якісних і кількісних показників. Дью ділідженс може проводитися за різними напрямками, оскільки класифікація даного інструменту дослідження базується на широкому спектрі питань, пов'язаних з діяльністю підприємства (рис. 1).

Єдина методика проведення дью ділідженс сьогодні відсутня, однак доцільно здійснювати цей процес у декілька етапів [9]:

- 1) експрес-перевірка, у ході якої перевіряються найважливіші, ключові, критичні для прийняття рішення факти і документи;
- 2) формування пакета документації для забезпечення ефективного виконання завдання;
- 3) вибір напрямку дью ділідженс (фінансовий, податковий, правовий, технічний, маркетинговий або екологічний);

- 4) підготовка та складання звіту;
- 5) презентація результатів виконання процедури дью ділідженс.

Робоча група під час проведення процедури дью ділідженс збирає загальну інформацію щодо підприємства, фахівці проводяться зустрічі з керівництвом, оцінюються попередні бізнес-плани, документація, створюються плани щодо напрямків проведення подальшого аналізу. Важливими завданнями є встановлення можливості виконання обраної стратегії підприємством та проведення інтерв'ю з працівниками. Експерти дають оцінку персоналу підприємства та його достатності, відповідності існуючій корпоративній стратегії. Також важливим є встановлення відповідності стратегії підприємства відносно поставлених цілей та завдань, встановлених на фінансовий період, і реалізація запланованих планів.

Робоча група при виконанні процедури дью ділідженс повинна дотримуватися таких принципів, як чесність, об'єктивність, професійна компетентність, конфіденційність. Принцип орієнтації на майбутнє полягає у формуванні робочою групою експертів прогнозовної та аналітичної інформаційної основи для створення майбутньої вартості компанії.

Для проведення процедури дью ділідженс потрібно використовувати системний і ризик-орієнтований підходи. Системний підхід передбачає реалізацію процедур робочою групою експертів, що складається з фахівців різних сфер, що забезпечує комплексність у проведенні процедури. Ризик-орієнтований підхід дозволяє виявити та сфокусувати увагу експертів на найбільш ризикових аспектах діяльності підприємства.

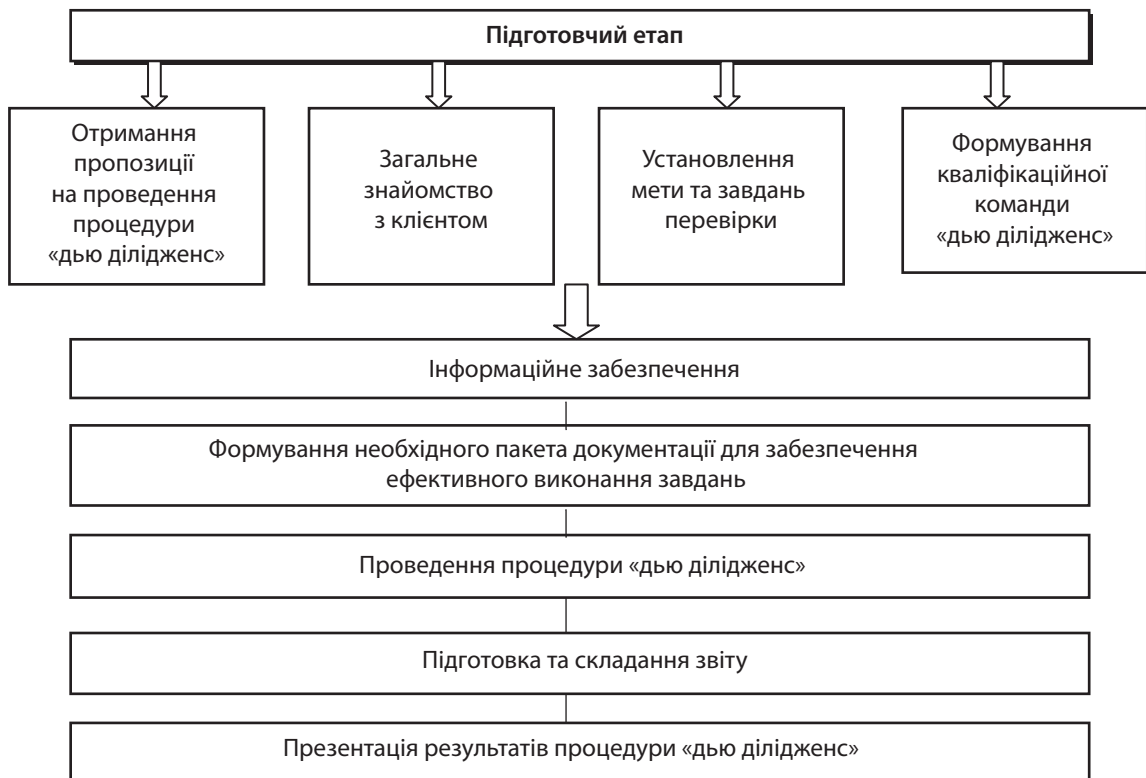

Рис. 1. Методична модель «дью ділідженс» підприємства

пертів на найбільш ризикових сферах діяльності підприємства, ідентифікувати, проаналізувати, оцінити ризики та надати пропозиції щодо їх управління.

Основними інструментами при проведенні дью ділідженс є визначення переліку ризиків та матриця ризиків. Перелік ризиків складається на основі класифікації ризиків дью ділідженс. За допомогою даного інструменту проводиться ідентифікація поточних і потенційних ризиків, що дає можливість робочій групі експертів систематизувати інформацію про існуючі загрози для фінансово-господарської діяльності підприємства.

Другий інструмент – матриця ризиків – дозволяє якісно оцінити ризики, які робоча група ідентифікувала в попередньому процесі. У результаті визначається рівень ризику, який може приймати такі значення: незначний, прийнятний і критичний.

Отже, процедура дью ділідженс, як інструмент дослідження, дозволяє отримати реальну оцінку бізнесу, визначити фінансове становище та тенденції розвитку підприємства, а в результаті – отримати інформацію, що якісно вплине на прийняття ефективних управлінських рішень.

Політика управління ризиком – сукупність форм, методів, прийомів і способів управління ризиком, метою яких є зниження загрози прийняття неправильних рішень та зменшення потенційно негативних наслідків, яка реалізується через такі основні заходи [2]:

- 1) ідентифікація окремих видів;
- 2) оцінка широти і достовірності інформації, необхідної для визначення рівня ризиків;
- 3) дослідження дії об'єктивних і суб'єктивних факторів, що впливають на рівень ризиків підприємства;
- 4) вибір і використання методів оцінки імовірності настання ризикованої події за окремими видами ризиків;
- 5) визначення розміру можливих втрат при настанні ризикованої події за окремими видами ризиків;
- 6) установлення гранично допустимого рівня ризиків за окремими видами діяльності (подіями, операціями);
- 7) визначення напрямів нейтралізації негативних наслідків окремих видів ризиків;
- 8) вибір і використання внутрішніх і зовнішніх механізмів нейтралізації негативних наслідків окремих видів ризиків;
- 9) оцінка результативності нейтралізації й організація моніторингу ризиків підприємства.

Активна стратегія спрямована на здійснення ризикових операцій, але з максимально можливим запобіганням їх негативним наслідкам від впливу неочікуваних подій чи явищ з використанням таких методів: комерційне страхування та самострахування ризиків, їх диверсифікація та хеджування. При

самострахуванні джерелом формування страхових резервів для покриття потенційних збитків є внутрішні ресурси підприємства. В облікових методах щодо нейтралізації або зменшенні негативного впливу підприємницьких ризиків на фінансові результати діяльності підприємства особлива роль належить створенню різних резервів та забезпечень майбутніх витрат і платежів [4].

Забезпечення – зобов'язання з невизначеними сумою або часом погашення на дату балансу. Згідно з П(С)БО 11 «Зобов'язання» [11], виходячи з особливостей діяльності підприємств, передбачені забезпечення на оплату відпусток працівникам, на додаткове пенсійне забезпечення, на виконання гарантійних зобов'язань та щодо обтяжливих контрактів, на реструктуризацію підприємства та інші, що не суперечать чинному законодавству України.

Забезпечення створюється при виникненні наслідок минулих подій зобов'язання, погашення якого, ймовірно, призведе до зменшення ресурсів, що втілюють у собі економічні вигоди, та його оцінка може бути розрахунково визначена.

Сума забезпечення визначається за обліковою оцінкою ресурсів (за вирахуванням суми очікуваного відшкодування), необхідних для погашення відповідного зобов'язання, на дату балансу. Забезпечення щодо обтяжливого контракту визначається в сумі неминучих витрат, пов'язаних з його виконанням. Сума неминучих витрат, пов'язаних з виконанням обтяжливого контракту, визначається за найменшою з двох величин: витрат на виконання контракту або витрат на сплату неустойки (штрафів, пені) за невиконання контракту. Витрати на виконання обтяжливого контракту оцінюються за різницею між витратами на його виконання і доходами (втратами) від виконання іншого контракту, укладеного з метою мінімізації втрат від виконання обтяжливого контракту [11].

Обґрунтування ролі бухгалтерського обліку як інструмента управління ризиками підприємницької діяльності потребує вирішення таких взаємопов'язаних завдань [3]:

- ✦ визнання ризику (фактів господарської діяльності, пов'язаних з ризиком) в системі бухгалтерського обліку;
- ✦ оцінювання імовірності втрати економічних вигод окремими об'єктами бухгалтерського обліку під впливом дії ризику;
- ✦ вибір методичного інструментарію управління ризиками, притаманного системі бухгалтерського обліку;
- ✦ відображення на рахунках бухгалтерського обліку та у фінансовій звітності інформації про підприємницькі ризики та наслідки їх впливу на показники діяльності підприємства.

ВИСНОВКИ

Управління економічними ризиками суб'єктів господарювання – це система цілеспрямованого впливу на всі види ризику підприємства, які у своїй сукупності дозволяють уникнути, зменшити або мінімізувати негативні наслідки суб'єктивно-об'єктивного характеру господарського середовища. Велику роль в управлінні діяльністю підприємства в умовах ризику відіграє процедура «дью ділідженс», у складі якої важливим є вміння правильно та своєчасно виявляти виникаючі підприємницькі ризики і приймати відповідні рішення в межах розробленої підприємством політики управління ризиками.

Розробка організаційно-методичних засад бухгалтерського обліку забезпечень майбутніх витрат і платежів в умовах ризику дозволить врахувати ризики у процесі прийняття рішень і сприятиме впровадженню заходів, спрямованих на запобігання, мінімізацію або компенсацію їх ймовірних наслідків. ■

ЛІТЕРАТУРА

- 1. Бондар В.** Методичні засади експертизи правового та фінансового становища компанії при складанні звіту Due Diligence. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2010. № 8. С. 23–28.
- 2.** Бухгалтерський облік в управлінні підприємством: підручник / Куцик П. О., Бачинський В. І., Полянська О. А., Головацька С. І., Корягін М. В. Львів: Видавництво ЛТЕУ, 2018. 280 с.
- 3. Вигівська І. М., Грабчук І. Л., Зеленіна О. О.** Обліково-аналітичне забезпечення управління підприємницькими ризиками. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. Серія «Бухгалтерський облік, контроль і аналіз»*. 2015. Вип. 1. С. 67–79.
- 4. Головацька С. І.** Методичні аспекти обліково-інформаційного забезпечення ризик-орієнтованого управління будівельним підприємством. *Торгівля, підприємництво, комерція*. 2018. Вип. 23.
- 5. Головацька С. І., Курак А. І.** Організаційні аспекти забезпечення ризиків діяльності підприємства за міжнародними стандартами. *Науковий вісник Одеського національного економічного університету*. 2017. № 10. С. 28–38.
- 6. Гуцаленко Л. В., Довгаль Е. О.** Обліково-інформаційна система забезпечення управління сільськогосподарським підприємством. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2016. № 8. С. 82–91.
- 7. Лиховчук В. М.** «Due Diligence» (Дью Дилідженс) в Україні: поняття, основні проблеми і можливі перспективи розвитку. URL: http://www.rusnauka.com/8_NND_2010/Economics/60324.doc.htm
- 8. Мельничук Б. В.** Розвиток аудиторського обслуговування аграрного сектору України. *Облік і фінанси АПК*. 2011. № 2. С. 69–72.
- 9. Назаренко І. М., Орехова А. І.** «Дью ділідженс»: сутність, призначення та послідовність проведення. *Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Серія «Економічні науки»*. 2011. Вип. 20. Ч. І. С. 360–366.
- 10.** Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» щодо удосконалення деяких положень» від 5 жовтня 2017 р. № 2164-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2164-19>.

11. П(С)БО 11 «Зобов'язання»: затв. Наказом Міністерства фінансів України 11 лютого 2000 р. № 85/4306. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0085-00>

12. Сілічева Н. Є. Сутність Due Diligence (Дью Дилідженс) і можливі перспективи розвитку в Україні. *Економічний простір*. 2011. № 45. С. 288–296.

REFERENCES

- Bondar, V. "Metodychni zasady ekspertyzy pravovoho ta finansovoho stanovyscha kompanii pry skladanni zvituv Due Diligence" [Methodical bases of examination of the legal and financial position of the company when drawing up the Due Diligence report]. *Bukhhalterskyi oblik i audyt*, no. 8 (2010): 23-28.
- Holovatska, S. I. "Metodychni aspekty oblikovo-informatsiinoho zabezpechennia ryzyk-orientovanoho upravlinnia budivelnym pidpriemstvom" [Methodological aspects of accounting and information provision of risk-oriented management of a construction enterprise]. *Torhivlia, pidpriemnytstvo, komertsii*, no. 23 (2018).
- Holovatska, S. I., and Kurak, A. I. "Orhanizatsiini aspekty zabezpechennia ryzkyv diialnosti pidpriemstva za mizhnarodnyimi standartamy" [Organizational aspects of ensuring the enterprise's risks according to international standards]. *Naukovyi visnyk Odeskoho natsionalnoho ekonomichnoho universytetu*, no. 10 (2017): 28-38.
- Hutsalenko, L. V., and Dovhal, E. O. "Oblikovo-informatsiina systema zabezpechennia upravlinnia silskohospodarskym pidpriemstvom" [Accounting and information system providing management of agricultural enterprises]. *Ekonomika, finansy, menedzhment: aktualni pytannia nauky i praktyky*, no. 8 (2016): 82-91.
- Kutsyk, P. O. et al. *Bukhhalterskyi oblik v upravlinni pidpriemstvom* [Accounting in the management of the enterprise]. Lviv: Vyd-vo LTEU, 2018.
- [Legal Act of Ukraine] (2000). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0085-00>
- [Legal Act of Ukraine] (2017). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2164-19>
- Likhovchuk, V. M. "«Due Diligence» (Diu Dilidzhens) v Ukraine: ponyatiye, osnovnyye problemy i vozmozhnyye perspektivy razvitiya" [Due Diligence in Ukraine: concept, main problems and possible development prospects]. http://www.rusnauka.com/8_NND_2010/Economics/60324.doc.htm
- Melnichuk, B. V. "Rozvytok audytorskoho obsluhovuvania ahrarnoho sektoru Ukrainy" [Development of auditing services for the agrarian sector of Ukraine]. *Oblik i finansy APK*, no. 2 (2011): 69-72.
- Nazarenko, I. M., and Oriekhova, A. I. "«Diu dilidzhens»: sutnist, pryznachennia ta poslidovnist provedennia" [Dewey Diligence: Essence, Purpose and Consistency]. *Naukovi pratsi Kirovohradskoho natsionalnoho tekhnichnoho universytetu. Serii «Ekonomichni nauky»*, vol. I, no. 20 (2011): 360-366.
- Silicheva, N. Ye. "Sutnist Due Diligence (Diu Dilidzhens) i mozhyvi perspektivy rozvytku v Ukraini" [The essence of Due Diligence and the prospects for development in Ukraine]. *Ekonomichnyi prostir*, no. 45 (2011): 288-296.
- Vyhivska, I. M., Hrabchuk, I. L., and Zelenina, O. O. "Oblikovo-analitychne zabezpechennia upravlinnia pidpriemnytskymy ryzkyamy" [Accounting and analytical support for managing business risks]. *Problemy teorii ta metodologii bukhhalterskoho obliku, kontroliu i analizu. Serii «Bukhhalterskyi oblik, kontrol i analiz»*, no. 1 (2015): 67-79.